

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Prednosti 'zelenog' investiranja

Društveno odgovorno poslovanje (DOP) podrazumijeva i investicije u 'zelenu' tehnologiju odnosno investicijske aktivnosti koje su usmjerene na projekte i preduzeća koji su posvećeni očuvanju prirodnih resursa. Više je različitih načina na koji se investiranjem u 'zelenu' tehnologiju može poboljšati okoliš: obnovljivi izvori energije, smanjenje onečišćenja i drugih uticaja proizvodnih pogona na okoliš itd. Iako profit nije jedini motiv kod 'zelenog' ulaganja, postoje dokazi da ekološki prihvatljiva ulaganja mogu biti jednaka ili nadmašiti profitabilnost ulaganja u tradicionalne oblike imovine.

Šta je ekološko ulaganje?

Ekološko ('zeleno') ulaganje ili 'zeleno' finansiranje je oblik društveno odgovornog ulaganja u kojem se ulaže u preduzeća koja podržavaju ili pružaju ekološki prihvatljive proizvode i prakse. Ova preduzeća potiču primjenu nove tehnologije i podupiru prijelaz sa ovisnosti o ugljiku na održivije alternative. 'Zeleno' finansiranje je svaka strukturirana finansijska aktivnost koja je stvorena kako bi se osigurao bolji ekološki ishod. Dok neki ulagači još uvijek usmjeravaju svoja sredstva kako bi izbjegli samo najveće zagađivače, naglasak za mnoge ulagače je prebačen na promjenu načina na koji se novac koristi odnosno korištenje novca na pozitivan i transformativan način, sa ciljem kreiranja održivog društva. Kod 'zelenog' ulaganja većina ili svi prihodi dolaze od 'zelenih' poslovnih aktivnosti.

Vrste 'zelenih' ulaganja

Kao i kod konvencionalnog ulaganja, ulaganje u 'zelenu' tehnologiju može se vršiti na nekoliko načina:

- 'zelene' dionice su oblik ulaganja u preduzeća koja se bave razvojem alternativnih izvora energije i materijala
- 'zelene' obveznice su vrijednosnice sa fiksnim prihodom koji se koriste za podršku bankama, preduzećima i državnim institucijama u finansiranju projekata sa pozitivnim uticajem na okoliš
- 'zeleni' fondovi su oblik ulaganja u dionice investicijskih fondova koji omogućavaju ulagačima da izvrše podjelu svog ulaganja u niz ekoloških projekata, a ne na jednu dionicu ili obveznicu.

Bez obzira na izabrani način ulaganja u 'zelenu' tehnologiju, ulagači trebaju provjeriti svrhu samog projekta/preduzeća u koji ulažu i druge parametre investiranja, a nakon izvršene analize izabrati onaj oblik ulaganja koji je u skladu sa njihovim osobnim opredjeljenjem ili područjem u koji žele dati svoj doprinos, kao ulagači i kreatori promjena.

softconsulting

Prednosti 'zelenih' ulaganja

Brojne su prednosti 'zelenih' ulaganja, a kao najznačajnije mogu se izdvojiti slijedeće:

- Pruža se prilika ulagačima i preduzeću da prikupe 'nova' sredstva kroz projekte koji su vezani uz održivost i 'čistiju' budućnost.
- Javnost danas ima svijest o zahtjevu zaštite okoliša, što preduzećima olakšava prikupljanje sredstava i istovremeno dobijanje priznanja u široj javnosti zbog svog inovativnog pristupa održivosti.
- Većina 'zelenih' ulaganja uživa pogodnosti oslobođenja od poreza.
- Osobno zadovoljstvo investitora, jer imaju zadovoljstvo da se njihov uloženi novac koristi na odgovoran i pozitivan način.
- Unaprijed propisani skup zahtjeva uz objavu poziva za investiciju, što ulagačima pomaže u analizi da li se njihov novac koristi na 'pravi' način.
- Zbog 'zdrave' potražnje, troškovi zaduživanja kod 'zelenih' ulaganja obično su niži, što utiče na smanjenje ukupnih izdataka preduzeća, te u konačnici pozitivno utiče na ulagače i njihovu dividendu.

Značaj finansiranja održivog razvoja

Sve je veći broj ulagača koji ne biraju ulaganje u projekte/preduzeća samo na temelju njihove sposobnosti da generiraju finansijske povrate, nego žele podržati održiva rješenja koja odražavaju njihove vrijednosti i tako doprinose projektima koje smatraju važnima i koji ne štete okolišu. Stoga je i raspon projekata/preduzeća u ponudi sve veći, što ulagačima daje mogućnost izbora u pogledu opsega pozitivnog uticaja na održivi razvoj.

Cilj održivosti je dvostruk: zaštititi okoliš uz istovremeno osiguranje kontinuiranog ekonomskog rasta i prosperiteta. Zahvaljujući 'zelenim' tehnologijama koje se neprestano razvijaju, ova dva naizgled kontradiktorna cilja mogu se istovremeno i postići, ako se održivost na adekvatan način i finansira. Pri tome se ne smije zanemariti da finansiranje održivosti u konačnici za cilj ima i ostvarivanje dobiti, te se postizanje ovog cilja ne smije prepustiti slučaju, nego njegovo postizanje treba biti vođeno na istovjetan način na koji se to čini i u slučaju ulaganja u tradicionalnu (konvencionalnu) imovinu.

Zaključak

Investiranje u 'zelene' tehnologije u konačnici ima za rezultat održivi razvoj, a to znači postizanje ekonomskog rasta uz smanjenje onečišćenja i emisija stakleničkih plinova, minimiziranje otpada i poboljšanje učinkovitosti u korištenju prirodnih resursa.

Ključni izazov za investitore u narednom periodu biće upravljanje održivim rastom i razvojem. Mnoge globalne korporacije imaju definirane ciljeve održivosti i kontinuirano objavljuju svoje podatke o tome. Sa druge strane investitori, regulatori i šira javnost sve više provode nadzor nad poduzetim aktivnostima u oblasti korporativne održivosti, kako bi korporacije svoja 'zelena' obećanja pretvorila u svakodnevno održivo djelovanje.

Društveno odgovorno ulaganje odnosno održivo ulaganje postaje primarna strategija u svijetu finansija. Pojedinci i grupe shvaćaju da pitanja poput uticaja na okoliš imaju ne samo finansijske učinke, nego i šire društvene (i ekološke) učinke, koje je potrebno uzeti u obzir kada se raspravlja o tome gdje ulagati. Uzimajući u obzir ne samo finansijske pokazatelje, već i one nefinansijske, ulagači nastoje poboljšati dugoročne rezultate, smanjiti rizik i povećati diversifikaciju vlastitih ulaganja.